

Η επίδραση της πανδημίας COVID-19 στην ενδονοσοκομειακή διαχείριση των ασθενών με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο

Στο περιοδικό Stroke (με συντελεστή απήχησης 7.19) δημοσιεύτηκε πρόσφατα η εργασία των **Γεωργίου Τσιβγούλη** (Καθηγητή Νευρολογίας του ΕΚΠΑ), του **Σωτηρίου Τσιόδρα** (Καθηγητή Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ), της **Βασιλικής Μπενέτου** (Καθηγήτριας Υγιεινής και Επιδημιολογίας του ΕΚΠΑ, του **Κωνσταντίνου Τσιούφη** (Καθηγητή Καρδιολογίας του ΕΚΠΑ), της **Παγώνας Λάγιου** (Καθηγήτριας Υγιεινής και Επιδημιολογίας του ΕΚΠΑ) και του **Πέτρου Σφηκάκη** (Καθηγητή Παθολογίας και Προέδρου της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ). Το εν λόγω άρθρο αφορά στη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και τη μετά-ανάλυση των σχετικών μελετών, με στόχο τη διερεύνηση της επίδρασης της πανδημίας COVID-19 στην ενδονοσοκομειακή διαχείριση ασθενών με αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο (ΑΕΕ). Τη δημοσίευση αυτή σχολιάζουν ο Καθηγητής Νευρολογίας του ΕΚΠΑ **Γεώργιος Τσιβγούλης**, ο Καθηγητής Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ **Σωτήριος Τσιόδρας** και η Νευρολόγος **Λίνα Παλαιοδήμου**.

Μετά από τη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, 46 μελέτες κοόρτης κρίθηκαν ως κατάλληλες για εισαγωγή στη μετά-ανάλυση. Συνολικά συγκεντρώθηκαν δεδομένα από 129.491 ασθενείς παγκοσμίως. Σύμφωνα με αυτά, αποδείχθηκε ότι οι ασθενείς που παρουσίασαν ΑΕΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν νεότεροι και είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι άνδρες συγκριτικά με τους ασθενείς που διαγνώστηκαν με ΑΕΕ σε περιόδους πριν από την πανδημία. Επιπλέον, είχαν βαρύτερη νευρολογική συμπτωματολογία κατά την εκδήλωση του ΑΕΕ, όπως αυτή μετρήθηκε με την κλίμακα National Institutes of Health Stroke Scale, και μεγαλύτερη πιθανότητα να παρουσιάσουν απόφραξη μεγάλου ενδοκράνιου αγγείου κατά την εκδήλωση ενός ισχαιμικού ΑΕΕ.

Σημαντικό εύρημα αποτελεί το γεγονός ότι οι ασθενείς με ΑΕΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 παρουσίασαν αυξημένη ενδονοσοκομειακή θνητότητα σε σχέση με τους ασθενείς πριν από αυτήν. Ωστόσο, οι πρακτικές της επείγουσας αντιμετώπισης των ισχαιμικών ΑΕΕ δε φάνηκε να επηρεάζονται αρνητικά από την πανδημία. Συγκεκριμένα, μελετήθηκε και η πιθανή επίδραση της πανδημίας στην ταχύτητα χορήγησης των οξέων θεραπειών επαναιμάτωσης στα Ισχαιμικά ΑΕΕ, καθώς η αποτελεσματικότητα τόσο της ενδοφλέβιας θρομβόλυσης όσο και της μηχανικής θρομβεκτομής είναι χρόνο-εξαρτώμενη σε σημαντικό βαθμό. Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, η πανδημία δε φάνηκε να σχετίζεται με καθυστέρηση στην έναρξη χορήγησης των ειδικών θεραπειών επαναιμάτωσης στους ασθενείς με ισχαιμικό ΑΕΕ.

Συμπερασματικά, περισσότεροι νέοι ασθενείς εμφανίζουν ΑΕΕ μεγαλύτερης βαρύτητας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 σε σχέση με προηγούμενες περιόδους, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ενδονοσοκομειακή θνητότητα. Επομένως, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι ασθενείς με συμπτώματα συμβατά με ΑΕΕ θα πρέπει εγκαίρως να αναζητούν ιατρική βοήθεια και να προσέρχονται στα νοσοκομεία, παρά τους όποιους περιορισμούς έχουν επιβληθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Η ταχύτητα χορήγησης των ειδικών θεραπειών επαναιμάτωσης δε φαίνεται να επηρεάζεται από την πανδημία με αποτέλεσμα οι ασθενείς που φθάνουν έγκαιρα στα νοσοκομεία να μπορούν να υποβάλλονται έγκαιρα στις παραπάνω θεραπείες.